

International Journal of Innovative Research in Education

Volume 01, Issue 1, (2014) 10-19

<http://sproc.org/ojs/index.php/IJIRE>

The effect of perceived behaviors related to educational attainment on students' school motivation: Sample of Isparta Vocational School *Öğrenim düzeyine bağlı olarak algılanan davranışların öğrencilerin okul motivasyonlarına etkisi: Isparta meslek yüksekokulu örneği*

Nesrin Şalvarcı Türeli *, Isparta Meslek Yüksekokulu, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Türkiye.
Şirvan Şen Demir, Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Türkiye.
Gonca Manap Davras, Isparta Meslek Yüksekokulu, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Türkiye.

Suggested Citation:

Türeli, N., Ş., Demir, Ş., Ş. & Davras, G., M. (2014). The effect of perceived behaviors related to educational attainment on students' school motivation: Sample of Isparta Vocational School, *International Journal of Innovative Research in Education*, 1(1), 10-19. doi: <http://dx.doi.org/10.18844/ijire.v1i1.119>

Seçim ve hakem süreci sorumlusu Doç. Dr. Zehra Ozcinar, Atatürk Öğretmen Akademisi, Kıbrıs
©2014 SciencePark Research, Organization & Counseling. All rights reserved.

Abstract

Students of vocational and undergraduate programs at university can be found in negative attitudes and behaviors towards each other. Families and close environment of students studying vocational programs are also found in negative behavior. The main purpose of this study is, a) to investigate how the vocational student perceive people behavior in their school environment, family, and close environment and b) to determine the effect of the students' school motivation. The population of the study consists of Suleyman Demirel University, Isparta Vocational School students. To reach this purpose; first, the obtained data from literature have been used to provide a conceptual framework. The collection of data "Perceived Behavior and Motivation Survey" was used. Survey has been developed by the researchers from interviews with students and teaching staff. The obtained data have been analysed via SPSS. Structural and convergent validity of the data have revealed with the explanatory factor analysis. Then, confirmatory factor analyses were used to test the effects of independents variables on dependent variable. It was tested using a correlation analysis to determine the relationship among factor groups and a regression analysis to determine the effects of independents variables on school motivation factor. As a result, the correlation analysis demonstrated that the significant relationship between independent variables and school motivation and regression analysis demonstrated that four of hypotheses have been

* ADDRESS FOR CORRESPONDENCE: **Nesrin Şalvarcı Türeli**, Isparta Meslek Yüksekokulu, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta 32000, Türkiye. **E-mail adres:** sirvansendemir@gmail.com / Tel.: +90-542-722-7205

supported while one of them has not been supported.

Keywords: student perception, school motivation, vocational school

Özet

Bu çalışmanın amacı ön lisans öğrencilerinin okul çevresi, aile ve yakın çevrelerindeki kişilerin onlara karşı davranışlarını nasıl algıladıkları ve bunun öğrencilerin okul motivasyonları üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Isparta meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik olarak yapılan bu çalışmada öncelikle konuyla ilgili literatür taraması yapılmıştır. Örenci ve öğretim elemanı ile yapılan görüşmeler neticesinde bir anket geliştirilmiştir. Elde edilen veriler SPSS istatistik programı ile analiz edilmiştir. Tanımlayıcı ve çıkarımsal istatistik olarak verilerin analizi yapılarak değişkenler beş faktör altında incelenmiştir. Yapılan regresyon analizinde aile, okul yönetimi ve memurlar, lisans öğrencileri, öğretim üyeleri bağımsız değişkenlerinin öğrencilerin okul motivasyonları üzerinde önemli etkileri olduğu ancak akrabalar ve komşular bağımsız değişkeninin bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: öğrenci algılaması, okul motivasyonu, meslek yüksekokulu.

1. Giriş

İnsan gücü bir toplumun en önemli kaynağıdır. Bu nedenle, bir ülkenin kalkınmışlık düzeyi, sahip olduğu insan kaynaklarının niteliğine dolayısıyla eğitim sistemine bağlıdır. Kalkınma çabasında olan ülkeler insan gücü kaynaklarını en iyi şekilde değerlendirmek için bireylerini yeteneklerine uygun mesleki eğitime yönlendirme gereği duymakta ve bunu ekonomik planlarının hedefleri olarak belirlemektedir (Kuzgun, 2009). Eğitim, bireyin yeteneklerinin kendi ihtiyaçları ve toplumun amaçlarına göre gelişmesini sağlama (Guler, Poulin, Mermillod, Terqui & Cognie, 2000), yeni bir davranış tarzı ve özyapı kazandırma, geliştirme, öğrenme ve öğrendiğini uygulama işi olup (Çelikkaya, 2009), bireysel ve toplumsal yaşamı doğrudan etkileyen, ekonomik ve sosyal hayatın niteliğini belirleyen bir süreçtir (Şentürk, 2008). Toplumlar için oldukça özel bir yere sahip olan eğitim süreci, geçmişin kazanımlarını geleceğe taşımakla birlikte, bireyi üreticiliğe teşvik eden yeniden yapılanma ve yatırım stratejilerine dönüşmektedir (Balay, 2004).

Nitelikli insan gücünün yetişmesi ve yetiştirilmesi eğitim sisteminin görevidir. Eğitim sistemi, bireyleri toplum yaşamına, iş dünyasına hatta ileri eğitime hem bilgi hem de ahlaki alanda hazırlamaktadır (Şimşek, 1999). Bireyin hayatına yön veren mesleki eğitim sürecinin en önemli basamaklarından biride Meslek Yüksekokullarıdır. Üniversite bünyesindeki meslek yüksekokulları tarafından verilen mesleki eğitim, genç bireye karar alma, takımında yer alma, kendine güven, araştırma, merak duygusu, paylaşma, mesleki bilgi ve görgü gibi vasıfları kazandırmayı amaçlar (Çağlar ve Türel, 2005).

Eğitim hayatında motivasyonun bireyin akademik başarısında önemli bir faktör olduğu kabul edilmektedir (Acat & Demiral, 2002). Ancak birçok dışsal faktör bireyin başarısını olumsuz etkileyebilmekte ve daha eğitim hayatının başında motivasyonunu düşürmektedir. Bu çalışmanın amacı da ön lisans öğrencilerinin okul çevresi, aile ve yakın çevrelerindeki kişilerin onlara karşı davranışlarını nasıl algıladıkları ve bunun öğrencilerin okul motivasyonları üzerindeki etkisini ortaya koymaktır.

2. Mesleki eğitimde motivasyon

Dilimizde isteklendirme, güdüleme olarak bilinen motivasyon, bir insanı arzu ve istekleri doğrultusunda harekete geçiren güç demektir. Motivasyon, bireyin davranışını başlatan, yönlendiren

ve sürdürülmesini sağlayan, performansını doğrudan etkileyen, bütün kaynaklarını amacı için kullanmaya yarayan bir unsur olmakla birlikte (Durmuş, 2007), bireyin iş yapma, faaliyette bulunma, sonuç alma arzusu ve gayreti ile ilgilidir (Koçel, 2010). Bireyin hareket edebilmesi, davranışta bulunması için doğa yasası gereği bir takım nedenler olmalıdır. Bu nedenler insan organizmasının içinden ve dışından gelen bir basınç, bir dürtü, bir güdü, bir itme, bir uyarıcı ya da uyarıcılar olabilir ki (Akbaba, 2006) bunlar bireyde kararlılık, devamlılık ve ısrarlı olmayı ortaya çıkarır.

Kişiyi motive edici unsurlar birçok alanda olduğu gibi hayatımıza yön veren eğitim öğretim sürecinde de bulunmaktadır. Bu sürecin en önemli parçası da yükseköğretim süreci olarak faaliyet gösterilen üniversitelerdir. Öğrencinin seçtiği üniversitenin adı, yeri, okuduğu bölüm onun okul motivasyonunu etkileyen önemli faktörler arasındadır. Öğrenci okuduğu okulu ile ilgili çevresinden duyduğu olumlu ya da olumsuz ifadelerden oldukça etkilenmektedir. Böyle bir üniversite ve bölümde okumak onu daha fazla motive edebilmekte ya da tam tersine motivasyonunu düşürebilmektedir.

Üniversitelerde önlisans eğitimi veren meslek yüksekokulları ve lisans eğitimi veren yüksekokul ve fakülte öğrencilerinin üniversite algısı farklılık gösterebilmektedir (Demir, 2013; Demir & Demir, 2014). Önlisans öğrencileri sınavsız geçişle veya düşük puanla üniversitelere yerleştirilmektedir. Bu durum onların okul motivasyonlarını olumsuz etkileyebilmektedir. Önlisans öğrencilerinin okulda devamının sağlanması ve başarılarının yükseltilmesi için daha fazla motive edilmeye ihtiyaçları olabilmektedir. Özellikle okul yönetiminin ve memurların, öğretim elemanlarının, lisans öğrencilerinin okulda onlara karşı olan tavırları ve tutumlarından etkilendikleri gibi kendi aileleri ve akrabalarının okudukları okulla ilgili söylediklerinden de etkilenebilmektedir.

Yükseköğretimde kalitenin oluşturulmasında ve geliştirilmesinde sosyal çevre önemlidir. Bu nedenle üniversiteler öğrencilere uygun eğitim ortamları sağlar. Okul arkadaşları, akademisyenler, idari personel ve çalışanlar bu sosyal çevrenin bir parçasıdır. Öğrenciler, yerleşkede öncelikle sosyal ihtiyaçları (arkadaşlık, arkadaşlar arasında kabul görme, uyum sağlama) ile motive edilirler ve kimlik duyguları diğer insanlarla ilişkileri sayesinde oluşur. Üniversite kültür ve ikliminin de öğrencinin akademik başarısında etkisi bulunmaktadır. Üniversite kültürü, öğrenciye karşı misafirperver değilse, öğrenci akademik başarısında motive olmayacaktır (Macneil, Prater ve Busch, 2009).

Mesleki eğitim süreci boyunca, önlisans öğrencisi, okul içindeki veya okul dışından arkadaşlarının davranış ve tutumlardan etkilenmektedir. Bu etkinin sonuçları bazen başarının düşmesi bazen okulu bırakma bazen de psikolojik yardım alma gibi sonuçlar doğurabilir. Öğrenciler, yönetimin kontrol ve teşviklerinden ziyade akranlarının baskılarına duyarlıdır (Rowley,1996). Bu etkileşim de öğrenci tanıdığı arkadaşlarından olduğu kadar tanımadığı öğrencilerden de etkilenebilmektedir. Zaman zaman lisans öğrencilerinin, öğrenci ortamlarında kendilerini ve diğerlerini statü gibi sosyal değerlere bağlı olarak rutin bir sınıflandırmaya gitmeleri, aralarındaki fiziksel, zihinsel, ekonomik güç dengesizliklerini aleyhte kullanmaları, sorgusuz yargılamaları pek çok önlisans öğrencisini derinden etkilemektedir.

Öğrencilerin rol model olarak aldığı öğretim elemanlarının tutum ve davranışları önlisans öğrencileri üzerinde daha etkilidir. Ancak bu iki yönlü bir motivasyon etkisi yaratmaktadır. MYO'larda sınavsız geçişle gelen öğrencilerin akademik yetersizlikleri yanı sıra öğrenmeye karşı isteksizlikleri (istek dışı zorunlu olarak gelmeleri, 2 ya da 3 kez üniversite sınavına girdikten sonra zorunlu olarak seçmeleri) öğretim elemanlarının motivasyonunun ve iş tatmininin düşmesine neden olmaktadır. Öğretim elemanlarının bu durumu davranış ve sözel olarak öğrencilerine yansıtması öğrencilerin ders içi tutumlarına ve motivasyonlarına etki etmektedir.

Günümüz de öğretim üyeleri tarafından en fazla düşünülen, değerlendirilen ve çözüm aranan problemlerden birinin öğrencilerin derse ilgisi, motivasyonu ve öğrenme arzusu olduğu bilinirken (Şatır, 2004) öğretim elemanlarının derste öğrencilerin okula yönelik motivasyonlarını kırarak tutum ve davranışlar içerisine girmesi büyük bir çelişki yaratmaktadır.

Öğrenme motivasyonunda yalnızca sınıf değil, öğrencinin içinde bulunduğu okul kadar ev çevresi de etkilidir (Rechler & Brown, 1992). Üniversite hakkında aile ve çevresinin bilinçli ya da bilinçsiz bir

şekilde gençler üzerinde bırakmış olduğu izlenim, düşünce, anlayış ve yargılar öğrencinin okul algısında bazen olumlu bazen de olumsuz tutum ortaya çıkarmaktadır. Özellikle, önlisans öğrencilerine lise çağlarından itibaren okul seçiminde yetenek ve yeterlilikleri dikkate alınmadan ebeveynleri ve içinde bulunduğu çevre tarafından lisans öğrenimi özendirilmekte ve teşvik edilmektedir. Öğrenciler üst düzey mesleklere özendirilmekte, her mesleğin önemli ve saygın olduğu anlayışı üzerinde başta ebeveynler olmak üzere durulmamakta, yetenekleri fark edilip geliştirilmemekte, el becerileri ve sanat yetenekleri göz ardı edilmektedir (Kuzgun, 2009). Akrabalar ve komşular da öğrencinin ailesinin veya kendisinin okunan bölümle ilgili yargısı üzerinde etkili rol oynayabilmektedir. Bazen bilerek bazen bilmeden kendi çocuklarının başarıları ile övünürken karşı ailenin çocuğunu ve okulunu küçümsemektedir.

Alan yazından elde edilen bilgiler çerçevesinde araştırma modeline uygun olarak hipotezler oluşturulmuştur. Beş grupta toplanan bu hipotezleri aşağıda yer aldığı gibi ifade etmek mümkündür.

- H1: Ailelerin meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik olumsuz davranışları onların okul motivasyonları üzerinde etkilidir.
- H2: Öğretim elemanlarının meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik olumsuz davranışları onların okul motivasyonları üzerinde etkilidir.
- H3: Lisans öğrencilerinin meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik olumsuz davranışları onların okul motivasyonları üzerinde etkilidir.
- H4: Okul yönetiminin ve memurların meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik olumsuz davranışları onların okul motivasyonları üzerinde etkilidir.
- H5: Akraba ve komşuların meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik olumsuz davranışları onların okul motivasyonları üzerinde etkilidir.

2. Yöntem

2.1. Araştırma ölçeği

Araştırmada kullanılan ölçek literatürde yer alan çalışmalardan (Leymann, 1996) yararlanılmış ve değişkenler eğitim alanına özgü ifadelerle yeniden düzenlenmiştir. Ölçeğin yapılandırılmasında Likert türü seçilmiştir (5'li aralıkta ve 1=kesinlikle katılmıyorum... 5=kesinlikle katılıyorum). Öğrenciler ve öğretim elemanları ile yapılan görüşmeler sonucunda demografik sorular dışında 41 değişkenden oluşan bir anket hazırlanmıştır. Meslek yüksekokulundan 35 kişilik öğrenci grubu üzerinde ön test çalışması yapılmıştır. Ön test sonucunda anlaşılmayan ifadeler yeniden gözden geçirilmiştir. İkinci bir ön test çalışmasında anlaşılmayan değişken olmaması ve bu ölçeğin güvenilirlik ve geçerlilik ölçümlerinin sosyal bilimler alanı için belirlenen değerler arasında gerçekleşmesi, veri toplama için uygun olduğunu ortaya koymuş ve bir sonraki aşamaya geçilmiştir.

2.2. Veri toplama

Yapılandırılmış anket formu ile Isparta Meslek Yüksekokulunun farklı programlarındaki öğrencileriyle yüz yüze görüşme yöntemi yapılarak veriler toplanmıştır. Öğrencilere 400 anket dağıtılmış olup tamamı geri dönmeye rağmen içlerinde uygun olmayanlar tespit edilerek değerlendirme dışında bırakılmıştır. Kullanılabilir durumda olan 356 adet anket değerlendirmeye alınmıştır.

2.3. Veri analizi

Verilerin analizinde SPSS istatistik paket programından yararlanılmıştır. İstatistiksel olarak veriler tanımlayıcı ve çıkarımsal istatistik açısından ele alınmıştır. Verilerin öncelikle güvenilirliği (Cronbach Alpha) test edilmiştir. Değişkenleri daha sağlıklı bir şekilde belirlemek amacıyla, verilere faktör analizi

(Principal Component Analysis) uygulanmış ve değişken sayısı azaltılmıştır. Faktörlerin etkileşimlerini ortaya koymak amacıyla Pearson Correlation Matrix'ten yararlanılmıştır. Daha sonra ilgili faktörlerin önem derecelerini belirlemek amacıyla regresyon analizi yapılmıştır.

3. Bulgular

3.1. Güvenirlilik ve geçerlilik

Çalışmada verilerin tutarlılığını ve istatistiksel olarak sağlamlılığını belirlemek amacıyla öncelikle güvenilirlik ve geçerlilik analizi yapılmıştır. Bağımsız değişkenlerin oluşturduğu faktör gruplarının genel ve her bir gruba ait güvenilirlik ve geçerlilik sonuçları incelendiğinde bulguların sosyal bilimler için kabul edilen düzeyde olduğu tablo. 1'de görülmektedir. Genel yapının güvenilirlik katsayısı, $\alpha=0,95$ olarak ulaşılan bulgularda en yüksek güvenilirlik katsayısının Faktör2 ve Faktör3 ($\alpha=0,92$) ve en düşük güvenilirlik katsayısının Faktör5 ($\alpha=0,80$)'de olduğu görülmektedir. Faktör1 güvenilirlik katsayısı, $\alpha=0,88$; Faktör4 güvenilirlik katsayısı, $\alpha=0,81$ olarak gerçekleşmiştir. Güvenirlilik geçerlik analizleri sonucunda ulaşılan bulgular faktör analizine geçilebilmesi temel koşulunun birinci adımının sağlandığını ortaya koymaktadır (Nunnally,1978; Sekaran, 2000). Bu değerler ankette yer alan soru ifadeleri arasında tutarlılık derecesinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 1. Güvenirlilik ve geçerlik tablosu

Faktör grupları	Değişken sayısı	α	p
Faktör-1: Lisans öğrencileri	6	0.88	.001
Faktör-2: Öğretim elemanları	8	0.92	.001
Faktör-3: Aile	9	0.92	.001
Faktör-4: Akraba ve komşular	5	0.81	.001
Faktör-5: Okul yönetimi ve memurlar	4	0.80	.001
Genel	32	0.95	.001

Verilerin faktör analizine uygun olup olmadığı temel koşulunun ikinci adımı küresellik testi olarak da bilinen Kaiser-Mayer-Olkin Measure of Sampling Adequacy ve Bartlett's Test of Sphericity uygunluk ölçümleridir. Güvenirlilik ve geçerlilik analizinden sonra veri setine faktör analizi uygulanmıştır. Öğrencilerin algılamaları veri setine ilişkin KMO=0.930 Bartlett's Test of Sphericity= 6300,44 df=561; Sig.=0.0013 ve Açıklanan Varyans=65.88 olarak gerçekleşmiştir. Bu değerler kabul edilebilir sınırlar içindedir. Verilere Principal Component Analizi (Faktör Analizi) uygulanırken "Varimax" seçeneği kullanılmış ve özdeğerleri (Eigenvalue>1) 1'in üzerinde olan veriler değerlendirmeye alınmıştır. Faktör yükü oranları 0.40'dan az olan değişkenler, konunun daha belirgin ortaya konması amacıyla değerlendirme dışında tutulmuşlardır. Bu veriler doğrultusunda 34 değişkenden 30'unu oluşturan bağımsız değişkenlerin 5 faktör altında ve 4 bağımlı değişkende 1 faktör altında olmak üzere toplam 6 faktör grubu genel yapıyı % 65.88 oranında açıkladığı saptanmıştır.

3.2. Faktör analizi

Tablo 2'de görüldüğü gibi bağımsız değişkenler beş faktör grubu oluşturmuştur. "Aile" olarak isimlendirilen birinci faktör dokuz değişkenle toplam farkın %38.24'ünü açıklamaktadır. İkinci faktör grubunu "Öğretim elemanları" sekiz değişkenle toplam farkın %9.15'ini açıklamaktadır. Altı değişkenle toplam farkın % 6.28'ini açıklayan üçüncü faktör grubu "Lisans öğrencileri" olurken, "Okul yönetimi ve memurlar" faktörü dördüncü grubu oluşturmakta ve toplam dört değişken ile genel yapının %4.73'ünü açıklamaktadır. Son faktör grubunu "Akraba ve komşular" oluşturmakta ve toplam üç değişkenle toplam farkın % 4.23'ünü açıklamaktadır.

Tablo 2. Faktör analizi tablosu

Faktörler	FY	Özd.	TFY	Ort.	F	A	P
Aile		13.0 0	38.2 4	1,83	15.6 65	.92	.001
A4: Davranışları ile beni küçümser	.816						
A7:Onları hayal kırıklığına uğrattığımı belirtir.	.815						
A9: Okulumla ilgili olumsuz değerlendirmeler yapar	.785						
A3: Duydukları fakülte kazanmış her kişiyi benim yanımda över	.772						
A2:Fakülte kazanmış arkadaşlarımla beni kıyaslar	.727						
A1:Başarımı küçümser	.723						
A6:Fakültede okuyan tanıdıklarım benden daha fazla değer verir	.676						
A5:Düşüncelerimi küçümser	.674						
A8: Okulum hakkında olumsuz konuşmalar yapar	.645						
Öğretim Elemanları		3.11	9.15	2.26	11.9 49	.92	.001
Ö5: Kendimizi değersiz hissetmemize neden oluyor	.828						
Ö7: Bizi yetersiz görüyor	.793						
Ö6: Başarısız olduğumuzu ima ediyor	.787						
Ö4: Bizden bir şey olmayacağını düşünüyor	.783						
Ö3: Kariyerimizle ilgili olumsuz düşünüyor	.652						
Ö8: Bizi lisans öğrencileri ile kıyaslıyor	.645						
Ö1: Derslerde bizi aşağılayıcı sözler söylüyor	.631						
Ö2:Görüşlerimize değer vermiyor	.608						
Lisans Öğrencileri		2.13	6.28	2,02	14,7 03	.88	.001
L6:Üstün olduklarını ima eder	.760						
L4: Konuşmaktan kaçınır	.747						
L7:Fikirlerimi önemsemez	.742						
L3: Eğitimimi küçümser	.717						
L5: Düşüncelerimle dalga geçer	.706						
L1: Sözleri ve tavırlarıyla küçümsediklerini hissettirir	.648						
Okul Yönetimi ve Memurlar		1.60	4.73	2.20	9.52 8	.80	.001
O2: Memurlar öğrenciler arasında ayırım yapar	.757						
O4: Memurların olumsuz davranışlarına maruz kalırız	.744						
O3: Okul yönetimi fakülte öğrencileri ile MYO öğrencileri arasında ayırım yapar	.596						
O1:Memurlar fakülte öğrencilerine daha fazla değer verir	.542						
Akrabalar ve Komşular		1.43	4.23	2.19	24.5 76	.81	.001
K1: Kendi çocuklarını benim anne ve babama över	.755						
K3:Kendi çocuklarının başarılarını aileme anlatır	.716						

K4: Benim okulumu küçümseyici tavırlar sergiler	.523								
Motivasyon		1.10	3.24	2.06	38.0	.72	.001		
					55				
M4: Zamanımın çoğunu okul dışındaki işlere ayırıyorum	.794								
M2: Askerlikten veya evden kaçmak için okula devam ediyorum	.702								
M3: Okula yönelik hevesim azaldı	.681								
M1: Okula sırf ailem istiyor diye devam ediyorum	.586								

KMO=0.930, Bartlett's Test of Sphericity=6300,445; df=561; Sig.=0.000; Açıklanan Varyans=% 65.88
Özd: Özdeğer, TFY: Toplam Farkın Yüzdesi, Ort: Ortalama, FY: Faktör Yüğü

3.3. Korelasyon analizi

Motivasyon bağımlı değişkeninin Aile bağımsız değişkeni ($r=.416$ ve $p<.000$), Öğretim elemanları bağımsız değişkeni ($r=.356$ ve $p<.000$), Lisans öğrencileri bağımsız değişkeni ($r=.244$ ve $p<.000$), Okul yönetimi ve memurlar bağımsız değişkeni ($r=.344$ ve $p<.000$), Akraba ve komşular bağımsız değişkenleri ($r=.310$ ve $p<.000$) ile pozitif doğrusal yönlü ve anlamlı bir ilişkisinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 3. Korelasyon Analizi Sonuçları (N=356)

Değişkenler	Ort.	SS	1	2	3	4	5	6
1- Aile	1.83	8.27	1					
2- Öğretim Elemanı	2.26	7.93	.583*	1				
3- Lisans Öğrencileri	2.02	5.45	.503*	.583*	1			
4- Okul Yönetimi ve memurlar	2.20	3.91	.453*	.587*	.484*	1		
5- Akrabalar ve komşular	2.19	3.38	.716*	.446*	.522*	.475**	1	
6- Motivasyon	2.06	3.73	.416*	.356*	.244*	.344**	.310*	1

Pearson Korelasyon, ** $p<.01$ ve * $p<.05$ (çift yönlü)

Meslek Yüksekokulu öğrencileri, aileleri, öğretim elemanları, lisans öğrencileri, okul yönetimi ve memurlar, akraba ve komşuların kendilerine yönelik algıladıkları olumsuz davranışlar sonucunda zamanlarının çoğunu okul dışındaki işlere ayırdıkları, askerlikten kaçmak veya eve geri dönmek için yada sadece aileleri istiyor diye okula gittikleri ve okula yönelik heveslerinin azaldığını belirtmişlerdir.

3.4. Regresyon analizi sonuçları

Çalışmada korelasyon analizinden sonra faktörlere yönelik regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin algıladıkları davranışların onların okul motivasyonlarına etkisini belirlemek amacıyla yapılan regresyon analizinde ulaşılan sonuçlar Tablo 3' de görülmektedir. Regresyon analizi sonuçlarına göre F değerinin 18,76; $p=0,000$ düzeyinde anlamlı olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bununla beraber $R=0,50$; $R^2=0,25$ ve düzeltilmiş $R^2=0,23$ olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4. Regresyon analizi sonuçları

Faktörler	Standartlaştırılmış katsayılar		
	β	t	Sig.
Sabit		7.08	.000
F 1: Aile	.333	4,52	.000
F2: Öğretim elemanları	.153	2.07	.039
F3: Lisans Öğrencileri	-.154	-2.22	.027
F4: Okul yönetimi ve memurlar	.230	.3,37	.001
F5: Akraba ve komşular	-.017	-,242	,809

R= 0.50; R²=0.25 Düzeltilmiş R=0.23; F= 18.76 ve Sig F= .001

Regresyon analizinde verilen t değerleri faktörü oluşturan değişkenlerin grup içindeki önemini ifa-de etmektedir. Genel olarak bu değer 2'den daha büyük olması, parametrelerin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu ifade etmektedir (De Muth, 2006; Kinnear ve Gray 2004; Mitchell ve Jolley 2009). Bu çalışmada yapılan regresyon analizi sonucunda öğrencilerin en fazla ailelerinin (t=4,52 ve p<.000) ve okul yönetimi ile memurların (t=3,37 ve p<.001) davranış ve tutumlarından etkilendikleri görülmektedir. Öğrencilerin Akraba ve komşularının davranış ve tutumlarından ise hiç etkilenmedikleri görülmektedir (t=-,242 ve p<.809). Lisans öğrencilerinin davranışlarının ise meslek yüksekokulu öğrencilerinin motivasyonlarına negatif bir etkide bulunduğu görülmektedir (t=-2.22 ve p<.027). Meslek yüksekokulu öğretim elemanları çoğunlukla bu bölümlerde derse girdikleri için öğrencilerine bu anlamda çok fazla olumsuz bir etkide bulunmadıkları görülmektedir.

Bu durumda;

- H1: Ailelerin meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik olumsuz davranışları onların okul motivasyonları üzerinde etkilidir hipotezi kabul edilmiştir.
- H2: Öğretim elemanlarının meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik olumsuz davranışları onların okul motivasyonları üzerinde etkilidir hipotezi kabul edilmiştir.
- H3: Lisans öğrencilerinin meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik olumsuz davranışları onların okul motivasyonları üzerinde etkilidir hipotezi kabul edilmiştir.
- H4: Okul yönetiminin ve memurların meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik olumsuz davranışları onların okul motivasyonları üzerinde etkilidir hipotezi kabul edilmiştir.
- H5: Akraba ve komşuların meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik olumsuz davranışları onların okul motivasyonları üzerinde etkilidir hipotezi kabul edilmemiştir.

4. Sonuç ve Değerlendirme

Üniversite sınavları sonuçlarına göre bir meslek yüksekokuluna yerleşen öğrenciler bir lisans programına yerleşmemiş olmanın mutsuzluğunu zaten kendi içlerinde duymaktadır. Birde hem kendi aileleri ve yakın çevrelerinden hem de okula başladıklarında öğretim elemanları, lisans öğrencileri, okul yönetimi ve memurların olumsuz sözler duyduklarında veya davranışlara maruz kaldıklarında okula devam konusunda motivasyonları da olumsuz etkilenebilmektedir. Çoğu zaman söylenen sözler ve davranışlar onların algıladıkları gibi olmasa bile onlar olumsuz algılayabilmekte ve bundan rahatsızlık duyabilmektedir.

Çalışmada da görüldüğü gibi öğrenciler en fazla ailelerinden etkilenmektedir. Aileler bazen çevrelerindeki kişilerinde etkisinde kalarak söyledikleri sözler veya davranışlarla maalesef çocuklarının

okul motivasyonlarını olumsuz etkilemektedir. Aileler zaten psikolojik olarak motivasyonları düşük olan çocuklarını desteklemeli, onları okula devam konusunda yüreklendirmelidir. Üniversite yönetimi ve memurlar ile öğretim elemanları da öğrenciler arasında ayırım yapmamalı, hepsine eşit davranmalıdır. Ön lisans öğrencilerinin de lisans öğrencileri ile aynı haklara sahip oldukları unutulmamalıdır. Çünkü araştırmada da görüldüğü gibi öğrenciler, okul yönetimi ve memurlardan ve derslerine giren öğretim elemanlarının sözleri ve davranışlarından da önemli ölçüde etkilenmektedir.

Öğrencilerin aileleri akraba ve komşuların sözlerinden etkilenip çocuklarına baskı yapmazlarsa, öğrenciler akraba ve komşuların davranışlarından çok fazla etkilenmemektedir. Çalışmada da öğrenciler akraba ve komşuların davranışlarından etkilenmedikleri görülmüştür. Ülkenin sadece üst düzey görevlerde çalışacak elemanlara ihtiyacı yoktur. Ara kademelerde çalışacak meslek bilgisi ile donanmış eleman ihtiyacı daha fazladır. Dolayısıyla meslek yüksekokulu öğrencileri aileleri ve okulları tarafından desteklenmeli ve motive edilmelidir.

Kaynakça

- Acat, B. M., & Demiral, S. (2002). Türkiyede Yabancı Dil Öğreniminde Motivasyon Kaynakları ve Sorunları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 8(3), 312-329.
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde motivasyon. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 343-361.
- Balay, R. (2004). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 61-82.
- Çağlar, N., & Türel, N. (2005). Meslek yüksekokullarına sınavsız geçişle ve ÖSS puanı ile gelen öğrencilerin genel başarı oranlarının karşılaştırılması. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(2), 369-377.
- Çelikkaya, H. (2009). *Eğitim bilimlerine giriş:(eğitimcilik ve öğretmenlik)*. Nobel Yayın Dağıtım.
- De Muth, J.E. (2006). *Basic Statistics and Pharmaceutical Statistical Applications?* New York: Marcel Dekker
- Demir, M., & Demir, Ş.Ş. (2014). Turizm İşletmelerinde Yöneticilerin Mesleki Staj ve Stajyerleri Değerlendirmesi. *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6, 18-33.
- Demir, Ş.Ş. (2013). Beklenti, algılanan kalite-değer ve memnuniyet ilişkisi: Turizm lisans öğrencileri üzerine bir uygulama. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 307-324.
- Demir, Ş.Ş., & Demir, M. (2014). Öğrencilerin okul seçiminde kurumsal internet sitelerinin rolü: Turizmde Yükseköğrenim düzeylerine göre bir karşılaştırma. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7(4), 529-549.
- Durmuş, H. (2007). Eğitim yönetiminde motivasyon ve ödüllendirme. *Gelişen-Geliştiren Öğretmen Dergisi*, 8-12.
- Guler, A., Poulin, N., Mermillod, P., Terqui, M., & Cognie, Y. (2000). Effect of growth factors, EGF and IGF-I, and estradiol on in vitro maturation of sheep oocytes. *Theriogenology*, 54(2), 209-218.
- Kinney, P.R., & Gray, C.D. (2004). *SPSS 12 Made Simple*. USA: Taylor & Francis
- Koçel, T. (2010). *İşletme Yöneticiliği*. İstanbul: Beta Basım A.Ş.
- Kuzgun, Y. (2009). *Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kuzgun, Y. (2009). *Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Leymann, H. (1996). The content and development of mobbing at work. *European journal of work and organizational psychology*, 5(2), 165-184.
- MacNeil, A. J., Prater, D. L., & Busch, S. (2009). The effects of school culture and climate on student achievement. *International Journal of Leadership in Education*, 12(1), 73-84.
- Mitchell, M.L. & Jolley, J.M. (2009). *Research Design Explained*. USA: Cengage Learning.
- Nunnally, J.C. (1978). *Psychometric Theory*. New York: McGraw-Hill.
- Rechler, M. M., & Brown, A. (1992). IGF binding proteins: gene structure and expression. *Growth Regul*, 2, 55-68.
- Rowley, J. (1996). Motivation and academic staff in higher education. *Quality assurance in education*, 4(3), 11-16.
- Şatır, M. (2004). Sosyal yaşamda öğretim elemanı – öğrenci etkileşiminden eğitime yansıyanlar. *Uluslararası Üniversite Eğitimi Kongresi*. Fatih Üniversitesi, İstanbul
- Sekaran, U. (2000). *Research Methods for Business: A Skill Building Approach*. New York: John Wiley & Sons Inc.

Türel, N., Ş., Demir, Ş., Ş. & Davras, G., M. (2014). The effect of perceived behaviors related to educational attainment on students' school motivation: Sample of Isparta Vocational School, *International Journal of Innovative Research in Education*, 1(1), 10-19. doi: <http://dx.doi.org/10.18844/ijire.v1i1.119>

Şentürk, Ü. (2008). Enformasyon toplumunda eğitimin yeri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), 487-506.

Şimşek, A. (1999). *Türkiye'de mesleki ve teknik eğitimin yeniden yapılandırılması*. TÜSİAD: Yayın No : TÜSİAD-T/99-2/252.